

sket en forøgelse af det gennemsnitlige etageareal.

Udviklingen i påbegyndelserne genspejles i det igangværende etageareal.

Efter en periode med stærk vækst stabiliserede det igangværende byggeri sig på omkring 10,3 mill. m² igennem det meste af 1967 og 1968. I efteråret 1968 og 1. halvår 1969 har store påbegyndelsestal imidlertid medført, at det igangværende byggeri pr. 1. juli 1969 lå på et usædvanligt højt niveau med 11,8 mill. m² og 61.800 boliger.

Spørgsmål 10.

Der ønskes en bedømmelse af, hvorledes DM-revalueringen vil påvirke handelsbalancen.

Svar.

Med den rådende højkonjunktur i Tyskland, der i nuværende fase er præget af en ret stærk opgang i løn- og prisniveauet, må det antages, at de tyske eksportpriser regnet i DM ikke vil blive reduceret som følge af DM-revalueringen; en del kan endda tyde på, at omkostningsudviklingen i Tyskland vil bevirke, at DM-priserne for en række eksportvarer — uanset revalueringen — vil blive forhøjet.

Hvis man ser bort fra den i slutningen af 1968 indførte eksportafgift for tyske industrivarer m. v., skulle revalueringen betinge en prisstigning på 9,3 pct. for importen fra Tyskland, hvad der, hvis man i første omgang ser bort fra købernes reaktioner, ville være ensbetydende med en stigning i de danske importudgifter på godt 475 mill. kr. I praksis vil den tyske revaluering — især på lidt længere sigt — utvivlsomt udløse tendenser til en nedgang i de efterspurgte mængder af tyske varer. Dette kan dels tænkes at ske på områder, hvor der er et konkurrenceforhold mellem tyske og danske varer, og dels på områder som f. eks. automobilområdet, hvor en del af den danske efterspørgsel kan tænkes drejet over mod varer fra andre lande som f. eks. England og Sverige, hvis eksportprodukter efter DM-revalueringen prismæssigt vil blive mere konkurrencedygtige. Helt skønsmæssigt kan det anslås, at der i kraft af disse faktorer på lidt længere sigt vil ske en formindskelse af de danske importudgifter på ca. 100 mill. kr.

Ved bedømmelsen af virkningerne på

eksportsiden er det en afgørende usikkerhedsfaktor, at der på nuværende tidspunkt intet kan siges om DM-revalueringens virkning på prisfastsættelsen i medfør af EECs fælles landbrugspolitik. Alt efter som man regner med, at det danske landbrug vil opnå uændrede priser i DM eller uændrede priser i danske kroner, kan den rene prisseffekt af revalueringen på den danske vareeksport anslås til henholdsvis 250 mill. kr. og 180 mill. kr.

Uanset hvilken af de to antagelser vedrørende landbrugspriserne der viser sig at være realistisk, er det åbenbart, at de rene prisvirkninger af DM-revalueringen indebærer en forringelse af det danske bytteforhold i udenrigshandelen, der kan betyde en belastning af handelsbalancen på mellem 225 og 300 mill. kr.

For en del af industrieksporten må det forventes, at de danske eksportører vil foretrække at nedsætte deres DM-priser for derved at erhverve en større markedsandel på det tyske marked, der efter Sverige er det vigtigste marked for afsætningen af danske industrivarer. Dersom de nuværende konjunkturforhold opretholdes i 1970, skulle der være gode muligheder for på lidt længere sigt at udnytte DM-revalueringen til at øge de solgte mængder af danske industrivarer m. m. på det tyske marked. Hertil kommer, at den tyske revaluering vil medføre en forbedring af industriens konkurrencemæssige stilling på andre markeder og herunder måske særlig markederne i de øvrige nordiske lande og England, hvor der på en del vareområder er en aktiv konkurrence med tyske producenter. Dersom den danske industri i den kommende tid ikke er hæmmet af kapacitetsproblemer, skulle der måske være muligheder for på grundlag af DM-revalueringen at opnå en valutagevinst i kraft af fremgang i de eksporterede mængder på ca. 150 mill. kr.

Konklusionen af disse usikre skøn synes at måtte blive, at DM-revalueringen på kort sigt, d. v. s. i hvert fald inden for de næste 6 måneder, som følge af den bytteforholdsforringelse for Danmark, som den indebærer, vil tendere mod at fremkalde en forringelse af den danske handelsbalance, medens der under forudsætning af fortsat gunstige konjunkturer i Tyskland skulle være udsigt til, at bytteforholdsforringelsen på længere sigt